

Dijital Okuryazarlık ve Dijital Bağımlılık İlişkisi: Hokey Sporcuları Araştırması*The Relationship Between Digital Literacy and Digital Addiction: A Research of Hockey Athletes** Arif Özşarı¹, Şekip Can Deli²¹ Mersin Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Mersin, TÜRKİYE / arifozsari@hotmail.com / 0000-0002-4753-8049² Muş Alparlan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muş, TÜRKİYE / skpcndeli@gmail.com / 0000-0001-8689-7709

* Corresponding author

Özet: Bu araştırma ile dijital okuryazarlık ve dijital bağımlılık ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 118 kadın, 82 erkek olmak üzere toplamda 200 aktif lisanslı hokey sporcusu oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında dijital okuryazarlık ölçeği, dijital bağımlılık ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Betimleyici istatistiğin yanı sıra, Tukey testi ve One Way-Anova analizleri uygulanmıştır. İlişkisel model kapsamında ise korelasyon ve regresyon analizlerine yer verilmiştir. Araştırma bulguları; hokey sporcularının dijital okuryazarlık düzeylerinin orta seviyede, dijital bağımlılık düzeylerinin ise düşük seviyede olduğu, dijital okuryazarlık ve dijital bağımlılık düzeylerinin cinsiyet ve sporculuk yılı değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Dijital okuryazarlık ölçeğinin alt boyutu olan bilişsel ile dijital bağımlılık ölçeğinin alt boyutu olan sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif yönlü ve zayıf düzeyli bir ilişki mevcuttur. Araştırma sonucu olarak; bu çalışma özelinde dijital okuryazarlığın dijital bağımlılık üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı ifade edilebilir. Dijital bağımlılığın önlenmesi ya da azaltılması konusunda bireylerin, sportif faaliyetlere yönlendirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, dijital bağımlılık, hokey sporcuları.

Abstract: The aim of this research is to examine the relationship between digital literacy and digital addiction. The study group of the research consists of 200 active licensed hockey players, 118 women and 82 men. Digital literacy scale, digital addiction scale and personal information form were used to collect research data. In addition to descriptive statistics, Tukey test and One Way-Anova analyzes were applied. Correlation and regression analyzes are included in the relational model. Research findings; it has been found that the digital literacy levels of hockey athletes are at an intermediate level and the digital addiction levels are at a low level, and the levels of digital literacy and digital addiction differ significantly according to gender and year of sports year variables. There is a positive and weak correlation between cognitive, which is the sub-dimension of the digital literacy scale, and social media addiction, which is the sub-dimension of the digital addiction scale. As a result of research this study, it can be stated that digital literacy does not have a significant effect on digital addiction. In order to prevent or reduce digital addiction, it can be recommended to direct individuals to sports activities.

Keywords: Digital literacy, digital addiction, hockey players.

Received: 15.04.2023 / Accepted: 03.07.2023 / Published: 20.10.2023

<https://doi.org/10.22282/tojras.1283899>**Citation:** Özşarı, A., Deli, Ş.C. (2023). Dijital Okuryazarlık ve Dijital Bağımlılık İlişkisi: Hokey Sporcuları Araştırması, The Online Journal of Recreation and Sports (TOJRAS), 12 (4), 491-501.

GİRİŞ

Dijital teknolojilerdeki gelişmeler, çağımızın en büyük değişikliklerinde etkilidir (Sibson ve Morgan, 2022). Dünyada yaşanan gelişmeler okuma-yazma kavramını etkilemiş ve okuryazarlık temel becerilerin dışında daha geniş anlamlar kazanmıştır. Yıllar içerisinde okuryazarlık kavramı günün şartlarına göre değişime uğramış, gelişen teknolojiler ile ekonomik ve kültürel değişimlerde okuryazarlığın yeniden şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır (Uğur, 2021). Dijital ortamda okur-yazarlık, bilinen okur-yazarlıktan bile daha önemli bir hal almaya başlamıştır (Çubukçu ve Bayzan, 2013).

Dijital okuryazarlık kavramı, günümüz dünyasında giderek daha fazla kullanılan bir kavramdır (Spante vd., 2018). Dijital okuryazarlık; kişilerin dijital kaynaklara erişmek, bu kaynakları tanımlamak, yönetmek, yeni bilgiler oluşturmak ve iletişim halinde bulunmak için dijital aygıtları optimum şekilde kullanabilme becerisidir (Martin, 2006). Aynı zamanda dijital okuryazarlık, dijital teknolojilerle kritik, ayırt edici ve güvenli uygulamaları mümkün kılan beceri, bilgi ve anlayıştan oluşmaktadır. Kültür ile sosyal farkındalığın ve anlayışın yanı sıra işlevsel becerilerle ilgilidir. Tüm bunların yanında dijital teknolojilerin ne zaman uygun ve yararlı olduğunu ya da ne zaman yararlı olmadığını bilmekle de ilgilidir (Hague ve Payton, 2011). Dijital okuryazarlık, internet aracılığıyla farklı kaynaklardan gelen bilgileri çeşitli formatlarda sunulduğunda anlama ve kullanma yeteneği olarak da tanımlanmıştır. Dijital okuryazarlık, tuşlara değil; fikirlere hâkim olmayı içerir (Lankshear ve Knobel, 2015). Dijital okuryazarlığı; teknolojik cihazların doğru, bilinçli, niçin ve ne kadar süre kullanılacağı konusunda bilgi sahibi olma şeklinde de tanımlayabiliriz.

Dijital okuryazarlığa sahip olmak, yazılım kullanma veya dijital bir cihazı çalıştırma becerisinden daha fazlasını gerektirmektedir. Dijital okuryazarlık bir süreçtir. Bu süreç bireylerin dijital mecralarda kullanabilecekleri bilişsel, motor, sosyolojik ve duygusal becerileri içerir (Alkali, 2004; Eshet, 2004). Giderek daha öngörülemez ve belirsiz bir toplum olan e-geçirgen toplumda, dijital okuryazarlık sadece eğitime, istihdama ve sosyal yaşamın diğer yönlerine katılımı sağlamada önemli bir faktör değil, aynı zamanda biraz daha anlayışlı olmanın bir yolu haline gelmiştir (Martin ve Grudziecki, 2006). Dijital okuryazarlık genellikle işlemsel-tekni, bilişsel ve duygusal-sosyal becerilerin bir kombinasyonu olarak da düşünülebilir (Aviram ve Eshet-Alkalai, 2006). Dijital okuryazarlık, yalnızca teknolojik aygıtların nasıl kullanılacağını bilmekten fazlasını içermektedir; aynı zamanda bilginin doğru yönetilmesi ve eleştirel düşünme becerilerinin yanı sıra uygun çevrimiçi davranışlara sahip olabilmektir (Tang ve Chaw, 2016). Dijital okuryazarlık, bireye hayatta değerli edinimler sağlamak için temel yetenekler de sağlar (Chetty vd., 2018).

Teknolojideki gelişmeler nedeniyle dijitalleşmenin çok hızla yayıldığı bir çağda yaşamaktayız. Teknoloji terimi en basit şekliyle, herhangi bir cihazın veya uygulamanın kullanılmasında ihtiyaç duyulan bilgilerin ve deneyimlerin bir bütünü olarak değerlendirilmektedir (Camkıran vd., 2021). Çeşitli teknolojik aygıtlar kullanarak güvenli internet ağını sağlamak, ulaşılan verilerin güvenilirliği konusunda bir karara varabilmek için dijital okuryazarlık seviyesinin oldukça önem arz ettiği de ifade edilebilir.

Teknoloji alanındaki olumlu gelişmelerin yanı sıra sosyal medya ve akıllı telefon bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı,

internet bağımlılığı gibi dijital bağımlılık türlerinin ortaya çıktığı son yıllarda hepimiz tarafından tecrübe edilmektedir. Ekinci'nin de (2021) ifade ettiği gibi bu problemlerden biri de çağımızda büyük bir sorun haline gelen dijital bağımlılık kavramıdır. Dijital bağımlılık, eksik hissetme dürtüsüyle tetiklenen psikomotor bir teknoloji tutkusudur. Son yıllarda internet ve elektronik ortamlardan uzak kalındığında kendilerini asosyal ya da yapayalnız hisseden bağımlı bir nesil ortaya çıkmıştır (Yengin, 2019). Son yıllarda dijital bağımlılık kavramı çok dile getirilen bir problem haline gelmiştir. Özellikle ergenlerde dijital bağımlılık ile mücadele etmek için çözüm çağrıları artmıştır. Bu olgunun teşhis edilebilir bir akıl sağlığı durumu olarak statüsüne ilişkin tartışmalar devam etse de bireyleri dijital kullanımları üzerinde daha fazla kontrol sahibi olmaya teşvik eden önleme ve müdahale yaklaşımlarına ihtiyaç duyulmaktadır (Cemiloğlu vd., 2022).

Allcott vd. (2022) göre birçok çalışmada akıllı telefonlar ve sosyal medya gibi dijital teknolojilerin bağımlılık yaptığı savunulmuştur. Dijital bağımlılığın doğası ve büyüklüğü bir dizi önemli sorunu beraberinde getirdiği için oldukça önemlidir. Dijital bağımlılık olgusu, kolay çözümlere veya önleme stratejilerine meydan okuyan gerçek ve potansiyel yaygın bir sorunu temsil etmektedir (Christakis, 2019). Aynı zamanda dijital bağımlılık toplumlara zarar verme potansiyeline sahip, doğal sosyal yaşamlarımızı kaçınılmaz olarak değiştiren bir etkiye sahiptir. Dijital bağımlılık, yalnızca teknolojik bağımlılığa yol açmamaktadır; aynı zamanda patolojileri ilerletebilmekte ve zaman israfının yanı sıra daha da kötüsü sosyal işlevselliğe zarar verme potansiyeline sahiptir (Montag ve Walla, 2016).

Alrobai vd. (2014) dijital bağımlılığın sosyo-ekonomik yan etkileri olan ciddi bir sorun haline geldiği ifade etmişlerdir. Dijital bağımlılık konusunda, sosyal medya kullanımı veya çevrimiçi video oyunları gibi dijital ve internet özellikli cihazların zorunlu ve aşırı kullanımı ve buna bağlı psikolojik ve fiziksel zararlar konusunda toplumsal endişeler artmıştır

(Almourad vd., 2020). Örneğin Sazali vd. (2021) Güney Kore'de bir üniversitede yürütmüş oldukları araştırma sonucuna göre dijital bağımlılığın, günlük rutin aktiviteler üzerinde olumsuz etkisi olduğu, uyku bozukluğu, kaygı ve depresyonun yanı sıra işlevsel bozukluklara yol açtığını tespit etmişlerdir. Öte yandan sporun insan yaşamına olumlu etkileri açıktır. Spor insanlara zihinsel, fiziksel ve psikolojik anlamda katkı sağlamaktadır (Kayhan ve Sabah, 2022).

Bu araştırma ile hokey sporcuları örnekleminde dijital okuryazarlık ve dijital bağımlılık ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Alan yazındaki ulaşılabilen çalışmalarda dijital okuryazarlık ve dijital bağımlılık ilişkisinin hokey sporcuları örnekleminde araştırıldığı herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu araştırma sonuçlarının ilgili yazına teorik ve pratik katkıları olacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

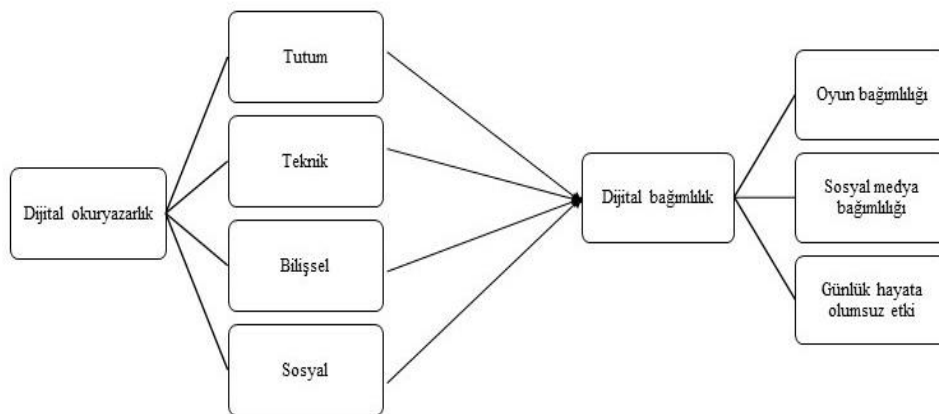
Araştırma Modeli: Kolayda örnekleme yöntemi ile seçilerek, araştırmaya katılmayı tamamen gönüllü olarak kabul eden hokey sporcularının katılımlarıyla gerçekleştirilen bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İki ve daha fazla sayıdaki değişkenin birlikte değişimini ya da derecesini belirlemeyi hedefleyen araştırma modeline ilişkisel tarama modeli denilmektedir (Karasar, 2019). Aşağıdaki Şekil 1'de araştırmanın kavramsal modeli (Dijital okuryazarlık- Dijital bağımlılık) ve oluşturulan hipotezler sunulmuştur.

H₁: Dijital okuryazarlık ölçeği alt boyutlarından tutum arttıkça, dijital bağımlılık azalmaktadır.

H₂: Dijital okuryazarlık ölçeği alt boyutlarından teknik arttıkça, dijital bağımlılık azalmaktadır.

H₃: Dijital okuryazarlık ölçeği alt boyutlarından bilişsel arttıkça, dijital bağımlılık azalmaktadır.

H₄: Dijital okuryazarlık ölçeği alt boyutlarından sosyal arttıkça, dijital bağımlılık azalmaktadır.



Şekil 1. Araştırmanın kavramsal modeli

Araştırmanın Amacı: Bu araştırma ile hokey sporcuları örnekleminde dijital okuryazarlık ve dijital bağımlılık ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma Grubu: Araştırma için Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 07/07/2022 tarih ve 2022/6/8 karar sayısı ile etik kurul onayı alınmıştır. Araştırma grubunu 118 kadın, 82 erkek olmak üzere toplamda 200 aktif lisanslı hokey sporcusu oluşturmaktadır.

Verilerin Toplama Araçları: Dijital Okuryazarlık Ölçeği: Ng (2012) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışmaları ve dilsel eşdeğerliliği Hamutoğlu vd. (2017) tarafından yapılmıştır. Ölçek 17 madde ve 4 alt boyuttan (tutum, teknik, bilişsel ve sosyal) oluşmaktadır. Ölçeğin bu araştırma için Cronbach's Alfa .79 olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya 118 kadın (%59), 82 erkek (%41) olmak üzere toplamda 200 hokey sporcusu katılım sağlamıştır. Sporculuk süreleri grupları ise 1-3 yıl 113 sporcu (%56,5), 4-6 yıl 83 sporcu (41,5), 7 ve üzeri yıl 4 sporcu (%2) olarak gruplanmıştır. Lig kategorisinde 1. lig'de 158 sporcu (%79), 2.lig'de 42 sporcu (%21) bulunmaktadır.

Tablo 2'de araştırma ölçekleri basıklık ve çarpıklık değerleri sunulmuştur. Tabachnick ve Fidell'e (2015) göre normal

Dijital Bağımlılık Ölçeği: Arslan vd. (2015) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 29 madde ve 3 alt boyuttan (oyun bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı ve günlük hayata etki) alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin bu araştırma için Cronbach's Alfa .92 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi: Araştırma kapsamında toplanan veri analizinde öncelikli olarak kayıp değerler ve uç değerler incelenmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerlerine (Tablo 2) bakılarak parametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiştir. Araştırmada betimleyici istatistik, Tukey testi ve One Way-Anova analizlerine yer verilmiştir. İlişkisel model kapsamında ölçekler arasındaki ilişkileri test etmek üzere Pearson korelasyon ve çoklu regresyon uygulamalarına yer verilmiştir.

dağılımın iki unsuru çarpıklık ve basıklıktır. Tabloda da görüleceği üzere çarpıklık ve basıklık değerleri +1 ile -1 aralığında dağılmaktadır; bu durum normal dağılım varsayımının doğrulandığını göstermektedir.

Tablo 3'te görüleceği üzere bu araştırma için Dijital okuryazarlık ölçeği genel ortalama değeri ($3.31 \pm .897$) olarak hesaplanmıştır. Dijital bağımlılık ölçeği genel ortalama değeri ise (2.74 ± 1.002) olarak bulgulanmıştır.

Tablo 1: Hokey sporcularının demografik özelliklerine ilişkin bulgular

		f	%
Cinsiyet	Kadın	118	59.0
	Erkek	82	41.0
Sporculuk süresi	1-3 yıl	113	56.5
	4-6 yıl	83	41.5
	7 yıl ve üzeri	4	2.0
Lig kategorisi	1.lig	158	79.0
	2.lig	42	21.0
Toplam		200	100

Tablo 2: Araştırma ölçekleri çarpıklık ve basıklık değerlerine ilişkin sonuçlar

	Dijital okuryazarlık ölçeği		Dijital bağımlılık ölçeği	
	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık
Tutum	-.130	.050	Oyun bağımlılığı	.109
Teknik	-.279	-.434	Sosyal medya bağımlılığı	-.152
Bilişsel	-.201	-.422	Günlük hayata olumsuz etki	-.003
Sosyal	-.244	-.338		-.865

Tablo 3: Araştırma ölçekleri betimsel istatistik sonuçları

	Dijital okuryazarlık ölçeği		Dijital bağımlılık ölçeği	
	Ort.	SS	Ort.	SS
Tutum	3.23	.827	Oyun bağımlılığı	2.72
Teknik	3.44	.755	Sosyal medya bağımlılığı	2.84
Bilişsel	3.25	1.001	Günlük hayata olumsuz etki	2.66
Sosyal	3.30	1.007		
Genel ortalama	3.31	.897	2.74	1.002

Tablo 4: Hokey sporcularının dijital okuryazarlık ölçeği cinsiyet değişkeni Independent Sample T-Testi

Dijital okuryazarlık	Cinsiyet	n	Ort.	SS	t	p
Tutum	Kadın	118	3.32	.774	1.936	.054
	Erkek	82	3.09	.884		
Teknik	Kadın	118	3.37	.768	-1.518	.131
	Erkek	82	3.54	.729		
Bilişsel	Kadın	118	3.12	.874	-2.074	.040*
	Erkek	82	3.43	1.140		
Sosyal	Kadın	118	3.35	1.054	.744	.458
	Erkek	82	3.24	.937		
Ölçek geneli	Kadın	118	3.32	.558	.113	.910
	Erkek	82	3.31	.654		

Tablo 5: Hokey sporcularının dijital okuryazarlık ölçeği sporculuk yılı değişkeni ANOVA testi

Dijital okuryazarlık ölçeği	Sporculuk yılı	n	Ort.	SS	f	p	Anlamli fark
Tutum	1-3 yıl	113	3.20	.926	3.435	.034*	a-c b-c
	4-6 yıl	83	3.21	.643			
	7 yıl ve üz.	4	4.29	.724			
Teknik	1-3 yıl	113	3.45	.743	3.489	.032*	a-c b-c
	4-6 yıl	83	3.39	.746			
	7 yıl ve üz.	4	4.40	.816			
Bilişsel	1-3 yıl	113	3.27	1.060	3.669	.027*	a-c b-c
	4-6 yıl	83	3.15	.896			
	7 yıl ve üz.	4	4.50	.408			
Sosyal	1-3 yıl	113	3.23	.906	1.146	.320	-
	4-6 yıl	83	3.37	1.127			
	7 yıl ve üz.	4	3.87	1.030			
Ölçek geneli	1-3 yıl	113	3.30	.607	5.801	.004*	a-c b-c
	4-6 yıl	83	3.28	.545			
	7 yıl ve üz.	4	4.30	.698			

Gruplar a: 1-3 yıl. b: 4-6 yıl. c: 7 yıl ve üzeri

Tablo 4'te görüleceği üzere hokey sporcularının dijital okuryazarlık düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılmaları t testi (Independent Sample T-Test) ile kontrol edilmiştir. Analiz neticesinde ölçek genelinde ve tutum, teknik ile sosyal alt boyutlarında erkekler ve kadınlar açısından anlamlı farklılıklar mevcut değildir ($p>0.05$). Ancak bilişsel alt boyutunda kadın sporculara ait ortalama değerlerin erkek sporculara ait değerlerden anlamlı bir şekilde daha düşük seviyede olduğu saptanmıştır ($p<0.05$).

Tablo 5'te Anova testi bulguları sunulmuştur. Ölçek genelinde ve tutum, teknik ile sosyal alt boyutlarında anlamlı değişimler tespit edilmiştir ($p<0.05$). Ölçek genelinde ve tutum, teknik ile sosyal alt boyutlarındaki anlamlı değişimlerin 1-3 yıl ile 7 yıl ve üzeri yıl, 4-6 yıl ile 7 yıl ve üzeri yıl grupları arasında olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 6'da görüleceği üzere hokey sporcularının dijital bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırılmaları t testi ile kontrol edilmiştir. Analiz neticesinde oyun bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, günlük hayata olumsuz etki alt boyutlarında ve ölçek genelinde kadın ve erkek hokeyciler arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0.05$). Anlamlı farklılıklar tespit edilen tüm boyutlarda erkek sporculara ait ortalama değerler, kadın sporculara ait ortalama değerlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 7'de Anova testi sonuçları sunulmuştur. Ölçek genelinde ve oyun bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı ve günlük hayata olumsuz etki alt boyutlarında anlamlı değişimler bulunmuştur ($p<0.05$). Anlamlı değişimlerin 1-3 yıl ile 7 yıl ve üzeri yıl grupları arasında olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 8'de görüleceği üzere korelasyon analizi bulgularına göre; dijital okuryazarlık ölçeğinin alt boyutu olan bilişsel ile dijital bağımlılık ölçeğinin alt boyutu olan sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif yönlü, ancak zayıf düzeyli ($r=.208$; $p<.001$) bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 9'da dijital okuryazarlık ile dijital bağımlılık ölçeğinin genel ortalaması arasında yapılan regresyon testi sonuçları sunulmuştur. Kurulan modelin istatistiksel olarak anlamsız olduğu anlaşılmıştır ($F(4-195)= 1.423$; $p>.005$). Modelin R2 değeri .028 olarak, düzeltilmiş R2 değeri .008 olarak bulunmuştur. Beta göstergeleri ise tutum boyutu ($\beta=.027$; $p>.005$), teknik boyutu ($\beta=-.067$; $p>.005$), bilişsel boyutu ($\beta=.138$; $p>.005$) ve sosyal boyutu ($\beta=-.081$; $p>.005$) istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur. Bu nedenle araştırma modeli kapsamında oluşturulan hipotezler desteklenmemiştir.

Tablo 6: Hokey sporcularının dijital bağımlılık ölçeği cinsiyet değişkeni Independent Sample T Testi

Dijital bağımlılık ölçeği	Cinsiyet	n	Ort.	SS	t	p
Oyun bağımlılığı	Kadın	118	2.51	1.035	-3.518	.001*
	Erkek	82	3.02	.934		
Sosyal medya bağımlılığı	Kadın	118	2.56	.930	-5.767	.000*
	Erkek	82	3.25	.682		
Günlük hayata olumsuz etki	Kadın	118	2.30	1.086	-6.171	.000*
	Erkek	82	3.18	.836		
Ölçek geneli	Kadın	118	2.47	.891	-6.433	.000*
	Erkek	82	3.16	.631		

Tablo 7: Hokey sporcularının dijital bağımlılık ölçeği sporculuk yılı değişkeni ANOVA testi

Dijital bağımlılık ölçeği	Sporculuk yılı	n	Ort.	SS	f	p	Anlamlı fark
Oyun bağımlılığı	1-3 yıl	113	2.94	1.000	6.907	.001*	a-b
	4-6 yıl	83	2.41	.975			
	7 yıl ve üzeri	4	2.83	1.239			
Sosyal medya bağımlılığı	1-3 yıl	113	3.06	.799	10.699	.000*	a-b
	4-6 yıl	83	2.52	.933			
	7 yıl ve üzeri	4	3.47	1.071			
Günlük hayata olumsuz etki	1-3 yıl	113	2.88	.955	7.334	.001*	a-b
	4-6 yıl	83	2.33	1.155			
	7 yıl ve üzeri	4	3.33	1.194			
Ölçek geneli	1-3 yıl	113	2.98	.720	11.127	.000*	a-b
	4-6 yıl	83	2.43	.938			
	7 yıl ve üzeri	4	3.25	1.028			

Gruplar a: 1-3 yıl. b: 4-6 yıl. c: 7 yıl ve üzeri

Tablo 8: Korelasyon analizi sonuçları

n:200	1	2	3	4	5	6	7
1. Tutum	-						
2. Teknik	.329**	-					
3. Bilişsel	.249**	.186**	-				
4. Sosyal	.246**	.470**	.165*	-			
5. Oyun bağımlılığı	-.003	.048	.015	-.017	-		
6. Sosyal medya bağımlılığı	.095	.135	.208**	.016	.586**	-	
7. Günlük hayata olumsuz etki	.052	.037	.122	-.098	.622**	.716**	-

*p<0.05, **p<0.01

Tablo 9: Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları

Model	B	Std. Hata	Beta (β)	t	p	VIF
(Sabit)	2.285	.350		6.523		
Tutum	.029	.080	.027	.357	.721	1.180
Teknik	.077	.095	.067	.812	.418	1.376
Bilişsel	.119	.063	.138	1.882	.061	1.085
Sosyal	-.081	.069	-.095	-.1178	.240	1.305
R=.168	R ² =.028	Adj. R ² = .008				
F _(4,195) = 1.423	p=.228	D-W=.963				

Bağımlı değişken: Dijital bağımlılık

TARTIŞMA VE SONUÇ

Dijital okuryazarlık ve dijital bağımlılık ilişkisinin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada hokey sporcularının dijital okuryazarlık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre bilişsel alt boyutunda kadın sporculara ait ortalama değerlerin, erkek sporculara ait değerlere nazaran düşük bulunmuş ve bu değişimin istatistikî açıdan da anlamlı olduğu bulgulanmıştır (Tablo 4). Chen ve Macredie'ye (2010) göre cinsiyet farklılıklarının web tabanlı etkileşim üzerinde önemli etkilere sahiptir. Chen ve Fu'ya (2009) göre kadın ve erkek öğrencilerin dijital kullanım modelleri farklılık göstermektedir. Sivrikaya ve Haluk (2020), Güngör ve Kurtipek (2020), Doğan (2022), Özerbaş ve Kuralbayeva (2018) araştırmalarında dijital okuryazarlık düzeylerinin erkek lehine anlamlı bir farklılık gösterdiğini ifade

etmişlerdir. Öte yandan Argelagos ve Pifarre (2017) ortaöğretim öğrencilerinin dijital okuryazarlıktaki zorluklarını çözmek, bir cinsiyet perspektifi isimli araştırmaları sonucunda cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklar olmadığını raporlamışlardır. Öztas, Ekinci, Malı ve Akcan (2020) katılımcıların dijital okuryazarlık düzeyleri ile cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını bildirmişlerdir. Bozdağ ve Ergin (2021) ile Uğur'un (2021) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin yer aldığı ilgili araştırmalarında bireylerin dijital okuryazarlık düzeylerinin cinsiyet faktörüne göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını belirtmişlerdir. Görüleceği üzere alan yazındaki araştırmaların sonuçları farklılık göstermektedir. Araştırma sonuçlarındaki farklı

bulguların bireylerin dijital okuryazarlık eğitim seviyelerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Farklı sonuçların ilgili literatürü zenginleştireceği de ifade edilebilir.

Hokey sporcularının dijital okuryazarlık düzeylerinin sporculuk yılı değişkenine göre incelenmesi sonucunda, ölçek genelinde ve tutum, teknik ile sosyal alt boyutlarında anlamlı değişimler bulgulanmıştır. Ölçek genelinde ve tutum, teknik ile sosyal alt boyutlarındaki anlamlı değişimlerin 1-3 yıl ile 7 yıl ve üzeri yıl, 4-6 yıl ile 7 yıl ve üzeri yıl grupları arasında olduğu anlaşılmıştır (Tablo 5). Tüm alt boyutlarda ve ölçek genelinde sporculuk süresi 7 yıl ve daha çok olan hokeycilere ait değerler, daha az sporculuk süresine sahip olan hokeycilere göre daha yüksek seviyede bulunmuştur. Güngör ve Kurtipek (2020) spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin katılımlarıyla yürüttükleri araştırma sonucunda dijital okuryazarlık seviyesi ile lisanslı sporculuk durumu arasında anlamlı bir farklılık olmadığını ifade etmişlerdir. Benzer şekilde Baydar-Arıcan (2022) sporcu-sedanter öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeylerinin spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediğini saptamıştır. Dewi vd. (2013) ise dijital okuryazarlık düzeyinin çeşitli faktörlerden etkilendiği ifade etmişlerdir. Araştırmada ulaştığımız sonuçla alakalı olarak sporculuk süresi en uzun olan hokeycilerin dijital okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğu ifade edilebilir. Ayrıca böyle bir sonuç, sporculuk yılının artmasına bağlı olarak hokeycilerin dijital olgunluklarının da arttığını düşündürülebilir. Bu nedenle farklı bulguların yapılan branş türünden vb etkenlerden kaynaklandığı düşünülebilir.

Araştırmanın diğer bir bulgusu hokey sporcularının dijital bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre farklılaştığı yönündedir. Bulgulara göre oyun bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, günlük hayata olumsuz etki alt boyutlarında ve ölçek genelinde kadın ve erkek hokeyciler arasında anlamlı farklılıklar bulgulanmıştır. Anlamlı farklılıklar tespit edilen tüm boyutlarda erkek hokeycilere ait ortalama değerler, kadın hokeycilere ait ortalama değerlere göre üst seviyededir (Tablo 6). Kısaca erkek hokeycilerin dijital bağımlılık düzeyleri, kadın hokeycilere göre anlamlı bir şekilde daha yüksektir. İlgili yazına bakıldığında, Nwosu vd. (2021) Nijerya'da bir üniversitede öğretmen adaylarının katılımlarıyla yürütmüş oldukları ilgili araştırmalarında erkeklerin, kadınlara göre dijital bağımlılık ortalamalarının anlamlı bir şekilde daha üst seviyede olduğunu tespit etmişlerdir. Kanat (2019) erkek öğrencilerin oyun bağımlılık puanlarının kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğunu rapor etmiştir. Benzer bulgular Kayhan ve Sabah (2022), Öcal ve Metin (2022), Caner ve Evgin'in (2021), Güleriyüz vd. (2020) ile Chen vd. (2017) araştırma sonuçlarında da görülmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere erkek hokeycilerin dijital bağımlılık düzeyleri, kadın hokeycilere göre anlamlı bir şekilde daha yüksektir. Bu araştırma bulguları, alan yazındaki çalışma bulgularıyla tutarlılık göstermektedir.

Hokey sporcularının dijital bağımlılık düzeylerinde sporculuk yılı değişkeni göre yapılan analiz neticesinde ölçek genelinde ve oyun bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı ile günlük hayata olumsuz etki alt boyutlarında anlamlı değişimler bulgulanmıştır. Bu değişimlerin 1-3 yıl ile 7 yıl ve üzeri yıl grupları arasında olduğu görülmüştür (Tablo 7). Sporculuk süresi 7 ve üzeri yıl olan hokeycilere ait ortalama değerler, daha az sporculuk süresine sahip olan hokeycilere

göre daha yüksek seviyede bulunmuştur. Bu bulgu ilgili yazındaki araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermemektedir. Bu durumun örneklem grubundan kaynaklandığı düşünülebilir. Yapılan araştırmalara bakıldığında, Ekinci (2021) 6 ay-1 yıl sporculuk süresine sahip katılımcıların dijital bağımlılık düzeylerinin 6 yıl ve üzeri sporculuk süresine sahip katılımcılardan anlamlı bir şekilde daha yüksek seviyede olduğunu ifade etmiştir. Hazar vd. (2017) dijital oyun bağımlılığı ile fiziksel aktivite düzeyi arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğunu, bireylerin dijital oyun bağımlılığı sorununun çözümünde fiziksel aktivite-sporun önemli bir araç olabileceğini belirtmişlerdir. Toto ve Strazzeri (2019) beden ve eğitimi ve spor yoluyla teknolojik bağımlılığının önlenmesi isimli eserlerinde fiziksel sporlar ve beden eğitiminde teknolojinin etkileşimli kullanımının teşvik edilmesinin fiziksel ve zihinsel refahın bir çarkını temsil edebileceğini, bağımlılıklara karşı istikrarlı bir tutum sergilemenin dijital yaratıcılık odaklı faaliyetlerin habercisi olabileceğini belirtmişlerdir. Bu nedenle dijital bağımlılığın engellenmesi veya azaltılması amacıyla aktif sporcu olan ve olmayan bireylerin mantıklı ve makul programlar çerçevesinde sürekliliği bulunan sportif faaliyetlere katılımları teşvik edilmesinin kalıcı etkileri olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın korelasyon analizi bulgularına göre; dijital okuryazarlık ölçeğinin alt boyutu olan bilişsel ile dijital bağımlılık ölçeğinin alt boyutu olan sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif ve zayıf seviyeli bir ilişki bulgulanmıştır (Tablo 8). Bağımsız değişken olan dijital okuryazarlık ile bağımlı değişken olan dijital bağımlılık ölçeğinin genel ortalaması arasında yapılan çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre ise araştırma modeli kapsamında oluşturulmuş olan regresyon modeli istatistiksel olarak anlamsız bulgulanmıştır (Tablo 9). Böylece araştırma modeli kapsamında oluşturulan hipotezler desteklenmemiştir. Bu araştırma özelinde dijital bağımlılık değişkenini dijital okuryazarlık ölçeği boyutları ile tahmin etmenin istatistiksel güç olduğu da ifade edilebilir. Ulaşılabilen yerli ve yabancı literatürde dijital okuryazarlık ve dijital bağımlılık ilişkisini inceleyen sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Araştırma sonucumuzla benzer bir bulguya Kul (2020) tarafından ulaşılmış ve araştırmada katılımcıların dijital okuryazarlık düzeyleri ile internet bağımlılıkları arasında herhangi bir ilişki bulunmadığını bildirmiştir.

2020 yılında Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) dijital bağımlılığı dünya çapında yaygın bir sorun olarak kabul etmiştir (Dresp-Langley ve Hutt, 2022). Montag ve Walla (2016) günümüzde dijital teknolojinin aşırı kullanıldığının ve bunun ciddi ve çoğu zaman hafife alınan veya hatta ihmal edilen sorunlara neden olduğuna dair kanıtlar bulunduğunu ifade etmişlerdir. Cankurtaran vd. (2022) dijital oyun bağımlılığının kas-iskelet problemlerine yol açtığını tespit etmişlerdir. Bireylerin dijital oyun bağımlılığı arttıkça olumsuz sosyal davranışlarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Aslan vd., 2020). Ali vd. (2015) İngiltere'de bir devlet üniversitesindeki öğrencilerin katılımlarıyla yürütmüş oldukları araştırmada dijital bağımlılık ile depresyon, azalan yenilikçilik ve üretkenlik, uyku eksikliği ve gerçeklikten kopukluk gibi bazı sonuçlar arasında bir ilişki bulunduğunu ifade etmişlerdir. Arslan (2020) ortaöğretim çağındaki bireylerin katılımlarıyla yürütmüş olduğu araştırma sonucunda, bireylerin dijital bağımlılık düzeyleri arttıkça, şiddete yönelik eğilimlerinin de arttığını bulgulanmıştır. Öğrencilerin dijital oyun bağımlılığı

artıkça öznel iyi oluşlarının azaldığı tespit edilmiştir (Baysan vd., 2019). Tsai vd. (2020) dijital bağımlılık ile arkadaşlık ilişkileri, öğrenme motivasyonu ve çevreye karşı tutum arasında negatif bir ilişki tespit edildiğini rapor etmişlerdir. Benzer bulguları Alshehri ve Mohamed'in (2019) araştırmalarında da görmek mümkündür.

Dijital okuryazarlık ile ilgili araştırma sonuçlarına bakıldığında, dijital okuryazarlığın internet bağımlılığı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir (Deonisius vd., 2019). Pakistan'da üniversite öğrencilerinin katılımlarıyla yapılan bir araştırma sonucunda öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerinin iletişim becerileri ile araştırma becerileri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ortaya koyulmuştur (Abbas vd., 2019). Prior vd. (2016) Avustralya'da lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin katılımlarıyla yürütülmüş oldukları araştırma sonucunda dijital okuryazarlığın, öz-yeterlik üzerinde önemli ve pozitif bir etkiye sahip olduğunu tespit etmişlerdir. Bireylerin dijital okuryazarlık seviyeleri yükseldikçe, dijital veri güvenliği farkındalıklarının da arttığı tespit edilmiştir (Göldağ, 2021). Dijital okuryazarlık ile çevrim içi öğrenme arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Akman, 2021).

Dijitalleşmiş ve her geçen gün dijitalleşmeye devam eden dünyamızda bireylerin bu süreçte dışında tutulması düşünülemez. Ancak bireylerin özellikle yeni yetişen neslin dijital okuryazarlık seviyesi artırılarak, dijital bağımlılığın negatif etkilerinin pozitif davranışlara dönüştürülebileceği düşünülmektedir. Bu mecrada yapılan araştırmalara bakıldığında Chan vd. (2017) Hong Kong'ta üniversite öğrencilerinin dijital hikâye anlatımı etkinlikleri aracılığıyla dijital yeterlilik, dijital kullanım ve dijital dönüşüm açısından öğrencilerin dijital okuryazarlıklarının geliştiğini bulgulamışlardır. Shariman vd. (2012) ise eğitimcilerin, öğrencilerin dijital okuryazarlık yeterliklerini analiz ederek ve bu becerileri edinmelerini engelleyen sebepleri belirleyerek onların dijital okuryazarlık seviyelerini yükseltebileceğini ifade etmişlerdir. Üniversite öğrencilerinin dijital okuryazarlıkta gelişimlerini sağlamanın, lisans eğitimlerini iyileştirmelerinde önemli katkılar sağlayacağı öngörülmüştür (Ahmed ve Roche, 2021). Dijital okuryazarlığın e-öğrenmenin kullanımını kolaylaştırdığını ve e-öğrenmenin performans üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu ifade edilmiştir (Mohammadyari ve Singh, 2015). Daha yüksek dijital okuryazarlık seviyesinin, öğrenme seviyesini yükselttiği ve öğrencilerin akademik performansına olumlu yönde katkısı olduğu diğer bir araştırma bulgusudur (Yustika ve Iswati, 2020). Shopava (2014) göre ise bireylerin dijital okuryazarlık düzeylerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesi, öğrenme sürecinin etkililiğini ve verimliliğini artırmanın yanı sıra bireylerin dinamik olarak değişen işgücü piyasasına uyum sağlamaları için çok önemlidir.

Bu araştırma sporcular örneğinde gerçekleştirildiği için spora katılımın dijital bağımlılık üzerindeki etkisine de değinmek gerektiği düşünülmüştür. Park vd. (2016) spora katılımın öz kontrol ve internet bağımlılığı üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu bildirmişler, internet bağımlılığı ve diğer bağımlılıkların tedavisinde spor ve fiziksel aktivitenin etkinliğini ve gerekliliğini savunmuşlardır. İkinci vd. (2017) tarafından spor faaliyetlerine katılmayan öğrencilerin daha fazla oyun bağımlısı oldukları bulunmuştur. Sporcu

lisansına sahip bireylerde dijital oyun oynama motivasyonu ve dijital oyun bağımlılığının daha düşük seviyede olduğu tespit edilmiştir (Hazar, 2019). Liu vd. (2019) akıllı telefon bağımlılığının bir halk sağlığı sorunu haline geldiğini, egzersiz müdahalelerinin akıllı telefon bağımlılığı tedavisinde olumlu etkileri olabileceğini rapor etmişlerdir. Akyol'un (2021) gerçekleştirmiş olduğu araştırma sonucunda eğitimcilerin fiziksel aktivite seviyelerinin artmasıyla dijital bağımlılıklarının azaldığı tespit edilmiştir. İkinci (2021) ise bireylerin dijital bağımlılık ölçeğinden almış oldukları puanlar arttıkça, psikolojik iyi oluş ölçeğinden aldıkları puanlar azaldığını, düzenli spor yapan bireylerin psikolojik olumsuzluklara karşı direnç geliştirdiğini ve düzenli egzersizin bireylerin mutluluğunu ve psikolojik iyi oluş durumunu olumlu yönde etkilediğini bildirmiştir. Kısaca sportif faaliyetlere katılım sağlayan bireylerin dijital bağımlılıklarının azalacağı, ayrıca spor ortamında dijital okuryazarlık seviyesinin artırılmasına yönelik faaliyetlerin olumlu yansımaları olacağı da ifade edilebilir. Dijital aygıtlara bağımlı bir toplum oluşmasını istemiyorsak, bireylerin spora yönlendirilmesinin elzem bir durum olduğunu da ifade edebiliriz.

Dördüncü sanayi devrimi spor endüstrisini alt üst etmiş ve teknolojik gelişmeler nedeniyle mezunlardan yeni beceriler talep edilmeye başlanmıştır. Endüstri değişiklikleri, yükseköğrenim kurumlarının öğrencilerin dijital becerilerinin gelişimine odaklanmasını zorunlu kılmış ve bu nedenle teknolojiyle geliştirilmiş öğretim ve öğrenme araçlarının benimsenmesi akademik programlarda daha yaygın hale gelmiştir (Van den Berg, 2020). Diğer alanlarda olduğu gibi spor sektöründe de dijitalleşme çağı başlamış ve spor sektörü işgücünde dijital okuryazarlık seviyesi-beceri yüksek olanlara talep artmıştır (Sibson ve Morgan, 2022). Bu nedenle dijital okuryazarlık seviyesinin artırılmasına yönelik çalışmaların spor ortamında bulunan bireylere ve topluma önemli katkıları olacağı düşünülmektedir.

Araştırma sonucu olarak; ölçeklerden elde edilen ortalama değerler göz önünde bulundurulduğunda hokey sporcularının dijital okuryazarlık düzeylerinin orta seviyede, dijital bağımlılık düzeylerinin ise düşük seviyede olduğu görülmüştür. Sporcuların dijital okuryazarlık ve dijital bağımlılık düzeylerinin cinsiyet ve sporculuk yılı değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Dijital okuryazarlık ölçeğinin alt boyutu olan bilişsel ile dijital bağımlılık ölçeğinin alt boyutu olan sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir korelasyon tespit edilmiştir. Bu araştırma özelinde dijital okuryazarlığın dijital bağımlılık üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı da ifade edilebilir.

Öneriler: Farklı, spor branşlarındaki sporcuların katılımlarıyla gerçekleştirilecek olan araştırmaların alana katkısı olabilir. Özellikle yeni yetişen nesil başta olmak üzere bireylerin dijital okuryazarlık seviyelerinin yükseltilmesi konusunda spor branşları içerisinde çeşitli oryantasyon programları düzenlenebilir. Bireylerin spora yönlendirilmelerinin sağlanarak çeşitli bağımlılık türlerinin de önüne geçilebileceği ve bağımlı bir toplum oluşmasının önlenilebileceği düşünülmektedir. Son söz olarak dijital okuryazarlık seviyesini geliştirmeye yönelik teşviklerin, dijital bağımlılığı azaltmaya yönelik kalıcı etkileri olacağı da ifade edilebilir.

Etik Metni: Bu makalede araştırma sürecinde, dergi yazım kurallarına, yayın ilkelere, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Eğiti Kurulu 2022/6/8 karar sayısı ile çalışmanın yayın etiği hükümlerine uygun olduğu onaylanmıştır.

Çıkar Çatışması: Bu çalışmada yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranı: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %60 iken ikinci yazarın katkı oranı %40'tur.

Kaynaklar

- Abbas, Q., Hussain, S., Rasool, S. (2019). Digital literacy effect on the academic performance of students at higher education level in Pakistan. *Global Social Sciences Review*, 4(1), 154-165.
- Ahmed, S. T., & Roche, T. (2021). Making the connection: Examining the relationship between undergraduate students' digital literacy and academic success in an English medium instruction (EMI) university. *Education and Information Education and Information Technologies*, 26(4),4601-4620. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10443-0>
- Akman, Y. (2021). Dijital okuryazarlık, çevrim içi öğrenme ve akademik isteklilik arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(2), 1012-1036. <https://doi.org/10.37217/tebd.982846>
- Akyol, Y.S. (2021). Covid-19 pandemisi sürecindeki eğitimcilerin dijital bağımlılığı ve fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ömer Halis Demir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.*
- Ali, R., Jiang, N., Phalp, K., Muir, S., & McAlaney, J. (2015, March). The emerging requirement for digital addiction labels. In International working conference on requirements engineering: Foundation for software quality (pp. 198-213). Cham: Springer International Publishing
- Alkali, Y.E., & Amichai-Hamburger, Y. (2004). Experiments in digital literacy. *Cyber Psychology & Behavior*, 7(4), 421-429.
- Allcott, H., Gentzkow, M., & Song, L. (2022). Digital addiction. *American Economic Review*, 112(7), 2424-2463.
- Almourad, M.B., McAlaney, J., Skinner, T., Pleya, M., & Ali, R. (2020). Defining digital addiction: Key features from the literature. *Psihologija*, 53(3), 237-253.
- Alrobai, A., Phalp, K., & Ali, R. (2014). Digital addiction: A requirements engineering perspective. *Lecture Notes in Computer Science*, 8396,112-118.
- Alshehri, A.G., & Mohamed, A.M.A.S. (2019). The relationship between electronic gaming and health, social relationships, and physical activity among males in Saudi Arabia. *American Journal of Men's Health*, 13(4), 1-6. <https://doi.org/10.1177/1557988319873512>.
- Argelagos, E., & Pifarre, M. (2017). Unravelling secondary students' challenges in digital literacy: A Gender Perspective. *Journal of Education and Training Studies*, 5(1), 42-55.
- Arslan, A., Kırık, A. M., Karaman, M., & Çetinkaya, A. (2015). Lise ve üniversite öğrencilerinde dijital bağımlılık. *Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 8(8), 34-58.
- Arslan, A. (2020). Ortaöğretim öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeyleri ve şiddet eğilimlerinin belirlenmesi. *Journal of Computer and Education Research*, 8(15), 86-113. <https://doi.org/10.18009/jcer.652390>
- Aslan, H., Başçillar, M., & Karataş, K. (2022). Ergenlerde dijital oyun bağımlılığı ile sosyal beceriler arasındaki ilişki. *Bağımlılık Dergisi*, 23(3), 266-274.
- Aviram, A., & Eshet-Alkalai, Y. (2006). Towards a theory of digital literacy: Three scenarios for the next steps. *European Journal of Open, Distance and E-Learning*, 9(1), 1-11.
- Baydar-Arıcan, H.Ö. (2022). Sporcu-sedanter öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğiliminin dijital okuryazarlık düzeyine etkisi ve bazı değişkenler bakımından incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 38-48.
- Baysan, Ç., Eş, A.Ç., & Tezer, M. (2019). Ergenlerin dijital oyun bağımlılığının okulda öznel iyi oluş açısından incelenmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 20(1),17-20.
- Bozdağ, B., & Ergin, M. (2021). Examination of digital literacy levels of the sports sciences faculty students. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 10(2), 24-36.
- Camkıran, N., Sersan, V., & Yıldız, K. (2021). Spor ortamında teknoloji kullanımına yönelik derleme bir çalışma. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 162-177.
- Caner, N., & Evgin, D. (2021). Digital risks and adolescents: The relationships between digital game Addiction, emotional eating and aggression. *International Journal of Mental Health Nursing*, 30(6),1599-1609.
- Cankurtaran, F., Menevşe, Ö., Namlı, A., Kızıltoprak, H. Ş., Altay, S., Duran, M., & Ekşi, C. (2022). The impact of digital game addiction on musculoskeletal system of secondary school children. *Nigerian Journal of Clinical Practice*, 25(2), 153-159. http://dx.doi.org/10.4103/njcp.njcp_177_20
- Cemiloğlu, D., Almourad, M. B., McAlaney, J., & Ali, R. (2022). Combatting digital addiction: Current approaches and future directions. *Technology in Society*, 68 (101832),1-11. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2021.101832>.
- Chan, B. S. K., Churchill, D., & Chiu, T.K.F. (2017). Digital literacy learning in higher education through digital storytelling approach. *Journal of International Education Research*, 13(1), 1-16. <https://doi.org/10.19030/jier.v13i1.9907>
- Chen, B., Liu, F., Ding, S., Ying, X., Wang, L., & Wen, Y. (2017). Gender differences in factors associated with smartphone addiction: a cross-sectional study among medical college students. *BMC psychiatry*, 17(1), 1-9.
- Chen, S.Y., & Macredie, R. (2010). Web-based interaction: A review of three important human factors. *International Journal of Information Management*, 30(5), 379-387. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2010.02.009>
- Chen, S.Y., & Fu, Y.C. (2009). Internet use and academic achievement: Gender differences in early adolescence. *Adolescence*, 44(176),797-812.
- Chetty, K., Qigui, L., Gcora, N., Josie, J., Wenwei, L., & Fang, C. (2018). Bridging the digital divide: Measuring digital literacy. *Economics*, 12(1),1-20.
- Christakis, D. A. (2019). The challenges of defining and studying digital addiction in children. *Jama*, 321(23), 2277-2278.
- Çubukçu, A., & Bayzan, Ş. (2013). Türkiye'de dijital vatandaşlık algısı ve bu algıyı internetin bilinçli güvenli ve etkin kullanımı

- ile artırma yöntemleri. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 5(1), 148-174.
- Deonisius, R.F., Lestari, I., & Sarkadi, S. (2019). The effect of digital literacy to internet addiction. *Journal EDUCATIO: Jurnal Pendidikan Indonesia*, 5(2), 71-75. <https://doi.org/10.29210/120192333>
- Dewi, R.S., Hasanah, U., & Zuhri, M. (2021). Analysis study of factors affecting students' digital literacy competency. *Ilkogretim Online*, 20(3), 424-431. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2021.03.42>
- Dresp-Langley, B., & Hutt, A. (2022). Digital addiction and sleep. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(11), 1-19. <https://doi.org/10.3390/ijerph19116910>
- Doğan, D. (2022). *Üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin dijital okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ekinci, N. E., Yalçın, I., Özer, Ö., & Kara, T. (2017). An Investigation of the digital game addiction between high school students. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4989-4994.
- Ekinci, Ş. (2021). *Düzenli spor yapan katılımcılarda dijital bağımlılık ve psikolojik iyi oluş ilişkisinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yedi Tepe Üniversitesi, İstanbul.
- Eshet, Y. (2004). Digital literacy: A conceptual framework for survival skills in the digital era. *Journal of Educational Multimedia and Hypermedia*, 13(1), 93-106.
- Göldağ, B. (2021). Investigation of the relationship between digital literacy levels and digital data security awareness levels of university students. *E-International Journal of Educational Research*, 12(3), 82-100. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.950635>
- Güleryüz, S., Esentaş, M., Yıldız, K., & Güzel, P. (2020). Sosyal izolasyon sürecindeki bireylerin serbest zaman değerlendirme biçimleri: Sosyal medya kullanım amaçları ile sosyal medya bağımlılığı ilişkisinin incelenmesi. *Focuss Spor Yönetimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 31-45.
- Güngör, N.B., & Kurtipek, S. (2020). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeyinin dijital okuryazarlığa etkisinin yapısal eşitlik modeli ile incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 756-767. <https://doi.org/10.14687/jhs.v17i2.6021>
- Hague, C., & Payton, S. (2011). Digital literacy across the curriculum. *Curriculum Leadership Journal*, 9(10).
- Hamutoğlu, N.B., Güngören, Ö.C., Uyanık, G. K., & Erdoğan, D.G. (2017). Dijital okuryazarlık ölçeği: Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(1), 408-429.
- Hazar, Z., Tekkurşun Demir, G., Namlı, S., & Türkeli, A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ile fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(3), 320-332.
- Hazar, Z. (2019). An analysis of the relationship between digital game playing motivation and digital game addiction among children. *Asian Journal of Education and Training*, 5(1), 31-38.
- Kanat, S. (2019). The relationship between digital game addiction, communication skills and loneliness perception levels of university students. *International Education Studies*, 12(11), 80-93. <https://doi.org/10.5539/ies.v12n11p80>
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 34. Baskı, Ankara: Nobel Yay.
- Kayhan, O., & Sabah, S. (2022). Sedanter ve spor yapan öğrencilerin dijital oyun bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 111-120.
- Kul, S. (2020). Dijital okuryazarlık ve diğer değişkenlerle internet bağımlılığı ilişkisinin incelenmesi. *Uluslararası Yönetim Bilişim Sistemleri ve Bilgisayar Bilimleri Dergisi*, 4(1), 28-41.
- Lankshear, C., & Knobel, M. (2015). Digital literacy and digital literacies: Policy pedagogy and research considerations for education. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 10, 8-20. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-943X-2015->
- Liu, S., Xiao, T., Yang, L., & Loprinzi, P. D. (2019). Exercise as an alternative approach for treating smartphone addiction: a systematic review and meta-analysis of random controlled trials. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(3912), 1-16. <https://doi.org/10.3390/ijerph16203912>
- Martin, A. (2006). A european framework for digital literacy. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 2(1), 151-161.
- Martin, A., & Grudziecki, J. (2006). DigEuLit: Concepts and tools for digital literacy development. *Innovation in Teaching and Learning in Information and Computer Sciences*, 5(4), 249-267. <https://doi.org/10.11120/ital.2006.05040249>
- Mohammadyari, S., & Singh, H. (2015). Understanding the effect of e-learning on individual performance: The role of digital literacy. *Computers & Education*, 82, 11-25. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2014.10.025>
- Montag, C., & Walla, P. (2016). Carpe diem instead of losing your social mind: Beyond digital addiction and why we all suffer from digital overuse. *Cogent Psychology*, 3(1), 1157281. <https://doi.org/10.1080/23311908.2016.1157281>
- Ng, W. (2012). Can we teach digital natives digital literacy? *Computers & Education*, 59(3), 1065-1078.
- Nwosu, K.C., David, E.T., & Unachukwu, G.C. (2021). Student teachers socio-demographic variables. Internet addiction and their loneliness in the digital age. *International Journal of Education and Practice*, 9(2), 272-284.
- Öcal, M., & Metin, S.N. (2022). Okul takımlarına katılan ve katılmayan ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ve ekran ilişkilerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 727-737.
- Öztaş, M., Ekinci, H.B., Malı, A.Y., & Akcan, İ.O. (2020). *Covid-19 pandemi döneminde beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin boş zaman tutumu ve dijital okuryazarlık seviyelerinin incelenmesi*. 4.Uluslararası Akademik Spor Çalışmaları Kongresi çalışmalar kitabı içinde (ss. 77). Trabzon: Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi.
- Özerbaş, M., & Kuralbayeva, A. (2018). Türkiye ve Kazakistan öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinin değerlendirilmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 16-25.
- Park, J. A., Park, M. H., Shin, J. H., Li, B., Rolfe, D. T., Yoo, J. Y., & Dittmore, S. W. (2016). Effect of sports participation on internet addiction mediated by self-control: A case of Korean adolescents. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 37(3), 164-169. <https://doi.org/10.1016/j.kjss.2016.08.003>
- Prior, D. D., Mazanov, J., Meacheam, D., Heaslip, G., & Hanson, J. (2016). Attitude, digital literacy and self efficacy: Flow-on effects for online learning behavior. *Internet and Higher*

- Education, 29, 91-97.
<https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2016.01.001>
- Sazali, R., Suhaimi, S. S. A., Nazuri, N. S., Ahmad, M. F., & Jong-Young, L. (2021). Deliberation of gaming addiction to physical activity and health: A case study in South Korea. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 11(10), 605-620.
- Shariman, T.P.N.T., Razak, N. A., & Noor, N. F. M. (2012) Digital literacy competence for academic needs: An analysis of Malaysian students in three universities. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 69(24),1489-1496.
- Shopova, T. (2014). Digital literacy of students and its improvement at the university. *Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science*, 7(2), 26-32. [https:// doi: 10.7160/eriesj.2014.070201](https://doi.org/10.7160/eriesj.2014.070201)
- Sibson, R., & Morgan, A. (2022). Sport Management Education. İçinde M. Rayner., ve T. Webb (Eds.), *Digital literacy capabilities and curriculum design in sport management programmes* (pp.7-20). Routledge.
- Sivrikaya, M. H., & Haluk, M. (2020). An analysis on digital literacy level of faculty of sports science students. *Asian Journal of Education and Training*, 6(2),117-121.
- Spante, M., Hashemi, S.S., Lundin, M., & Algers, A. (2018). Digital competence and digital literacy in higher education research: Systematic review of concept use. *Cogent Education*, 5(1), 1-21. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2018.1519143>
- Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı* (Çev: Mustafa Baloğlu). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, s.79.
- Tang, C. M., & Chaw, L. Y. (2016). Digital literacy: A prerequisite for effective learning in a blended learning environment? *The Electronic Journal of e-Learning*, 14(1), 54-65.
- Toto, G., ve Strazzeri, I. (2018). Sport and physical education as prevention against technological addictions. *Journal of Human Sport and Exercise*, 1-7. <https://doi.org/10.14198/jhse.2019.141.11>
- Tsai, S.M., Wang, Y.Y., & Weng, C. M. (2020). A study on digital games internet addiction: Peer relationships and learning attitude of senior grade of children in elementary school of Chiayi county. *Journal of Education and Learning*, 9(3), 13-26.
- Uğur, O. A. (2021). The effect of mindful attention awareness level on digital literacy of sports science faculty students. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(14), 569-588.
- Van den Berg, L. (2020). *4th Industrial Revolution? Ready, tech, go: Reflecting on sport students' digital literacy skills when creating vlogs for assessment*. *Proceedings of EdMedia Innovate Learning* bildiriler kitabı içinde (pp. 272-291). Netherlands: Association for the Advancement of Computing in Education.
- Yengin, D. (2019). Teknoloji bağımlılığı olarak dijital bağımlılık. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 9(2), 130-144.
- Yustika, G. P., & Iswati, S. (2020). Digital literacy in formal online education: A short review. *Dinamika Pendidikan*, 15(1), 66-76. <https://doi.org/10.15294/dp.v15i1.23779>

EXTENDED ABSTRACT

Research Problem: The aim of this research is to examine the relationship between digital literacy and digital addiction.

Research Questions: The hypotheses created within the scope of the research are presented below:

H1: As attitude increase, among the sub-dimensions of the digital literacy scale, digital addiction decreases.

H2: As the technical sub-dimensions of the digital literacy scale increase, digital addiction decreases.

H3: As cognitive increases among the sub-dimensions of the digital literacy scale, digital addiction decreases.

H4: As social increases among the sub-dimensions of digital literacy scale, digital addiction decreases.

Literature Review: Digital literacy is a concept that is increasingly used in today's world (Spante et al., 2018). Digital literacy is the ability to make optimal use of digital devices to access, identify and manage digital resources, create new information and communicate (Martin, 2006). Being digitally literate requires more than the ability to use software or operate a digital device. Digital literacy is a process. This process includes cognitive, motor, sociological and emotional skills that individuals can use in digital media (Alkali, 2004; Eshet, 2004). In an increasingly unpredictable and uncertain society, the e-permeable society, digital literacy has become not only an important factor in enabling participation in education, employment and other aspects of social life, but also a way of becoming a little more savvy (Martin and Grudziecki, 2006).

We live in an age where digitalization is spreading very rapidly due to advances in technology. In addition to the positive developments in the field of technology, we have all experienced the emergence of digital addiction types such as social media and smartphone addiction, digital game addiction, and internet addiction in recent years. As Ekinci (2021) states, one of these problems is the concept of digital addiction, which has become a major problem in our age. Digital addiction is a psychomotor technology addiction triggered by the urge to feel incomplete. Alrobai, Phalp, and Ali (2014) stated that digital addiction has become a serious problem with socio-economic side effects. There is growing societal concern about the compulsive and excessive use of digital and internet-enabled devices, such as social media use or online video games, and the associated psychological and physical harms (Almourad et al., 2020). On the other hand, the positive effects of sports on human life are clear. Sports contribute to people mentally, physically, and psychologically (Kayhan & Sabah, 2022).

Methodology: In the data analysis collected within the scope of the research, primarily missing values and extreme values were examined. It was decided to apply parametric tests by looking at the kurtosis and skewness values. Descriptive statistics, Tukey test and One Way-Anova analyzes were included in the research. Pearson correlation and multiple regression applications were used to test the relationships between the scales within the scope of the relational model.

Result: As a result of the research, it was determined that the digital literacy levels of hockey athletes were at a medium

level and their digital addiction levels were at a low level, and that digital literacy and digital addiction levels differed significantly according to gender and years of sportsmanship variables. There is a positive and weak correlation between cognitive, the sub-dimension of the digital literacy scale, and social media addiction, the sub-dimension of the digital addiction scale. In this study, it can be stated that digital literacy does not have a significant effect on digital addiction. The hypotheses formed within the scope of the research model were not supported.